GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

Nro 166

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 23 Czerwca 1830 roku we Środę.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Giełda Warszawska dnia 22 Czerwca 1830 r.

Wexle.		żądano		płacono	
Amszterdam 250 z. h.	2 mies.	—	—	—	—
Berlin 100 tal.	2 mies.	590	—	588	—
Z krot. ter. . . .	. . .	597	—	—	—
Gdańsk 100 tal.	2 mies.	598	—	—	—
z krot: ter: . . .	. . .	594	—	592	—
Hamburg, 300 Mk.	2 mies.	891	—	—	—
Lipsk 100 tal.	3 mies.	—	—	—	—
Londyn, 1. l. szter.	2 mies.	40	27	—	—
Moskwa 100 r. b.	1 mies.	—	—	178	—
Petersburg ditto	1 mies.	178	29	178	7
Paryż, 300 fran.	2 mies.	478	—	—	—
Wiedeń, 150 zł. reń.	2 mies.	616	15	—	—
Wrocław, 100 tal.	2 mies.	590	—	—	—

Monety	żądano		płacono	
Złoto Polskie za 100 zło. .	—	—	—	—
Imperjały ros.	—	—	—	—
Dukaty Hol. nowe 1 sztuka.	19	22	—	—
ditto stare. ważne .	—	—	—	—
ditto na passir. . . .	—	—	—	—
ditto austrjackie. . . .	—	—	—	—
Frydrychsdory	—	—	—	—
Pruski kurant	—	—	—	—
ditto bilety kassowe .	—	—	—	—
Assygna Ros. . . , . .	—	—	178	10
Bilety bankowe aust: za 100f. R.	—	—	—	—
Einlesung Szeiny ditto	—	—	—	—

Papiery.	żądano		płacono	
Listy zastawne, (*)	97	20	—	—
Obligacje udziałowe po zł. 300	—	—	388	—
Assekuracje skarb: . . .	—	—	—	—
Obligacje pragskie . . .	—	—	—	—
Dow: k. centr. likwidacyjnéj.	—	—	—	—
ditto ditto za żołd. . .	36	—	35	—
ditto ditto za inne. . .	—	—	—	—
Zapisy drogowe.	—	—	—	—
Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—	—	—
ditto ditto w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w Hamb. Cert	—	—	—	—
ditto ditto w Poz. Angl.	—	—	—	—

(*) Nie licząc w to wartości wynoszącéj kuponu Zł. 2 gr.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE.

— *Trybunał cywilny I instancji wdztwa Augustowskiego wydziału I.* — Wskutek żądania Józefa Dąbrowskiego, uwiadamia interessantów, iż przedsięwziętą będzie w tutejszym trybunale regulacja hypoteki części dóbr ziemiańskich na wsiach Rus, Sokoły stare i nowe z przyległością zwaną Okręgi w parafji Sokołowskiéj w pcie Tykocińskim obwodzie Łomżyńskim wdztwie Augustowskiém położonych; wzywa przeto onychże, aby się do takowéj regulacji w terminie d. 20 października r. b. zrana o godzinie 9 w kancellarji ziemiańskiéj wdztwa Augustowskiego, przed Wincentym Klimontowiczem rejentem, do téj czynności wyznaczonym, w mieście Łomży z prawami swemi i dowodami, osobiście, lub przez pełnomocników urzędownie i specjalnie umocowanych, pod skutkami prekluzji w art. 154 prawa o hypotekach z r. 1818 zastrzeżonemi, zgłosili się. Uwiadamia ich oraz, iż decyzja wydziału hypotecznego, ogłoszoną zostanie dnia następnego po regulacji, od tego dnia czas do odwołania się prawem oznaczony, upływać zacznie. — Łomża dnia 7 czerwca 1830 r. — Za prezesa, *Roman.* — Za sekr. *Nowowieski.*

— *Ogłoszenie spadkowe.* — Po śmierci Izydora Mniewskiego zaszłéj w dniu 5 maja 1825 r. otworzyło się postępowanie spadkowe. O którém poraz drugi donosząc podpisany rejent, zawiadomia niniejszém: iż celem przeniesienia na imie sukcessorów zmarłego tytułu dziedzictwa dóbr Włynia z przyległościami w powiecie Szadkowskim wdztwie Kaliskiém położonych; tudzież przepisania własności summ respective zł. 5000 prawu dożywocia ulegających, i zł. 1000 tegoż zmarłego Mniewskiego własnych, na dobrach Leśnica z folwarkiem Podlesie, w tymże co wyżéj Szadkowskim powiecie leżących, w dziale IV pod Nr. 2 i 4 hypotecznie zabezpieczonych; termin roczny a w szczególe na dzień 10 marca 1831 r. w kancellarji ziemiańskiéj wdztwa Kaliskiego wyznaczonym został. — Kalisz d. 9 czerwca 1830 r. — Rejent kan. ziem. wdztwa Kalis., Fran. *Nowosielski.*

— W handlu Rossyjskim przy ulicy Krakowskie-przedmieście obok xięży Bernardynów pod dzwonnicą Nr. 367, znajdują się do wyprzedania w jak najwyborniejszym gatunku, po najumiarkowańszéj cenie różne wina, to jest Reńskie z roku 1825, Markebruner, Hochheimer butelka po zł. 4, Libfrauenmilich but. zł. 3 gr. 15, Assmansheuser reńskie czerwone but. zł. 4, Meinischer Ausbruch butelka zł. 4, Erlauer but. zł. 2 Węgierskie z roku 1823 maślacz wytrawiony but. zł. 5, Szampańskie Jakson dobre but. zł. 11.

Posiedzenie Sejmowe

Rapport ogólny Rady stanu.

(Dalszy Ciąg.)

(Wydział skarbowy.)

2. Dochody niestałe.

W ogóle z tytułu dochodów niestałych.

W roku 1824. Miało wpłynąć podług budżetu złp. 36,315,062 gr. 15, wpłynęło zł. 40,256,015 gr. 28, a za-

têm więcéj zł. 3,940,953 gr. 13. — W roku 1825. Miało wpłynąć zł. 37,838,329 gr. 21, wpłynęło zł. 40,795,567 gr. 25, a zatém więcéj zł. 2,957,238 gr. 4. — W roku 1826. Miało wpłynąć zł. 40,303,940 gr. 18, wpłynęło zł. 41,026,625 gr. 5, a zatém więcéj zł. 722,684 gr. 17. — W roku 1827. Miało wpłynąć zł. 40,961,906 gr. 4, wpłynęło zł. 43,805,847 gr. 24, a zatém więcéj zł. 2,843,941 gr. 20. — W roku 1828. Miało wpłynąć zł. 41,227,620 gr. 4, wpłynęło zł. 43,882,145 gr. 22, a zatém więcéj zł. 2,654,525 gr. 18. — Łącznie zaś w 5 latach miało wpłynąć podług budżetów zł. 196,646,859 gr. 2, wpłynęło w tymże czasie zł. 209,766,202 gr. 14, przewyżka zatém nad zamierzenia budżetowe wynosi zł. 13,119,343 gr. 12; a wpływy z lat tych porównane z wpływami pięciu lat poprzednich wynoszącemi zł. 139,955,299 gr. 22, wyższemi są o zł. 69,810,902 gr. 22. — Tak pomyślny rezultat poświadcza, że usiłowania władzy skarbowéj w dopełnieniu rozkazów Waszéj Cesarsko-Królewskiéj Mości zwiększenie dochodów niestałych na celu mających, przyniosły pożądany owoc, które zaś w szczególności gałęzie tychże dochodów, i w jakim stosunku do ściągnienia téj przewyżki przyłożyły się, następny okaże rozbiór.

A. Cło. W roku 1824. Miało przynieść zł. 4,200,000, przyniosło zł. 7,830,704 gr. 20, a zatém więcéj złotych 3,630,704 gr. 20. — W roku 1825. Miało przynieść zł. 5,600,000, przyniosło zł. 8,869,454 gr. 8, a zatém więcéj zł. 3,269,454 gr. 8. — W roku 1826. Miało przynieść zł. 7,400,000, przyniosło zł. 8,263,583 gr. 23, a zatém więcéj zł. 863,583 gr. 23. — W roku 1827. Miało przynieść zł. 7,800,000, przyniosło zł. 9,554,658 gr. 1, a zatém więcéj zł. 1,754,658 gr. 1. — W roku 1828. Miało przynieść zł. 7,800,000, przyniosło zł. 9,377,769 gr. 8, a zatém więcéj zł. 1,577,769 gr. 8. — W ciągu zaś lat pięciu, zamierzenia budżetowe dochód z ceł oceniły na zł. 32,800,000, wpłynęło istotnie zł. 43,896,170, przewyżka zatém wynosi zł. 11,096,170; a że dochód z tego źródła w pięciu latach poprzednich wynosił zł. 23,076,366 gr. 10, wpływy zatém z pięciu lat ostatnich były korzystniejsze o zł. 20,819,803 gr. 20. — Jeżeli przewyżka otrzymana w dochodach celnych wykazana, w rapporcie ostatnim była wypadkiem mniéj spodziewanym, wpływy pięcioletnie wyżéj okazane, przeszły wszelkie oczekiwania. Rozwinięcie bowiem i ustalenie w tym przeciągu czasu stanowczéj zmiany, w systemacie celnym od dnia 1 stycznia 1823 r. początek biorącéj, wzbraniając wielu wyrobom obcym przystępu do kraju, i podnosząc opłatę na inne, jak z jednéj strony ścieśniło przywóz towarów, z których skarb dawniéj pobierał opłaty, tak z drugiéj zachęciło onychże przemyty, ztąd więc można było przewidywać zmniejszenie dochodu celnego, tym bardziéj, że zapewnione swobody wyrobom krainy Krakowskiéj, i ustępności wypływające z konwencji Berlińskiéj, z roku 1825, a nadewszystko wzrastające fabryki w obu krajach berłu Waszéj Cesarsko-Królewskiéj Mości podległych, usuwając stopniami potrzebę udawania się po wyroby zagraniczne, na zmniejszenie to stanowczo działały. Gdy zaś mimo tego dochody celne były korzystniejsze, przewyżkę w nich, udokładnionéj tylko i ściśle wykonywanéj kontrolli, oraz bacznemu nadzorowi władz skarbowych przypisać należy. Przewidzieć jednak łatwo, że w miarę wzrostu przemysłu fabrycznego u nas i w Rossji, percepta celna stosunkowo zmniejszać się będzie, lecz zastąpi ją w pewnéj części dochód konsumcyjny dostarczony przez klassę ludności fabrycznéj ciągle pomnażającéj się.

B. Konsumcja. W roku 1824. Miała uczynić złotych 6,315,588 gr. 11, wpłynęło zł. 6,644,149 gr. 19, więcéj zatém zł. 328,561 gr. 8. — W roku 1825. Miała uczynić zł. 7,228,409 gr. 29, wpłynęło zł. 7,314,655 gr. 20, więcéj zatém zł. 86,246 gr. 21. — W roku 1826. Miała uczynić zł. 7,873,399 gr. 18, wpłynęło zł. 8,440,945, więcéj zatém zł. 567,545 gr. 12. — W roku 1827. Miała uczynić zł. 8,308,322 gr. 28, wpłynęło zł. 8,788,514 gr. 3, więcéj zatém zł. 480,191 gr. 5. — W roku 1828. Miała uczynić zł. 8,519,763 gr. 22, wpłynęło zł. 8,851,012 gr. 29, więcéj zatém zł. 331,249 gr. 7. — Pięcioletnie więc zamierzenia budżetowe wynosiły zł. 38,245,484 gr. 18, wpływy zaś zł. 40,039,278 gr. 11, a zatém więcéj złotych 1,793,793 gr. 23. — A w stosunku wpływów z pięciu lat, poprzednich wynoszących zł. 24,279,090 gr. 9, więcéj zł. 15,760,188 gr. 2. — Zapowiedziane w ostatnim rapporcie zaprowadzenie w ciągu roku 1824, administracji konsumpcyjnéj w miastach wojewódzkich, przywiedzione zostało do skutku, i w znaczniejszych miastach obwodowych. Systemat poboru opłat konsumpcyjnych łącznie z korzyściami wpływającemi z posiadania i wykonywania prawa propinowania tam, gdzie takowe rządowi służy, doznał, zgodnie z wolą Waszéj Cesarsko-Królewskiéj Mości znacznych ulepszeń. Jakoż tym to środkom, i pomnażającéj się w kraju ludności przemysłowéj, należy przypisać wzrost otrzymany w têm dla skarbu ważném źródle dochodów publicznych.

C. Koszerne. W roku 1824. Miało wpłynąć złotych 1,533,356 gr. 7, wpłynęło zł. 1,447,533 gr. 20, mniéj zatém wpłynęło zł. 85,822 gr. 17. — W roku 1825. Miało wpłynąć zł. 1,447,562, wpłynęło zł. 1,454,182 gr. 24, przewyżka wynosiła zł. 6620 gr. 24. — W roku 1826. Miało wpłynąć zł. 1,470,537, wpłynęło zł. 1,531,397 gr. 28, przewyżka wynosiła zł. 60,860 gr. 28. — W roku 1827. Miało wpłynąć zł. 1,532,609 gr. 9, wpłynęło zł. 1,519,314 gr. 10, mniéj zatém wpłynęło zł. 13,294 gr. 29. — W roku 1828. Miało wpłynąć zł. 1,590,000, wpłynęło zł. 1,598,156 gr. 2, przewyżka wynosiła zł. 8156 gr. 2. — Łącznie miało wpłynąć w pięciu latach podług budżetu zł. 7,574,064 gr. 16, wpłynęło istotnie zł. 7,550,584 gr. 24, mniéj zatém wpłynęło zł. 23,479 gr. 22. — W porównaniu zaś z wpływami z pięciu lat poprzednich, wynoszącemi zł. 8,143,057 gr. 4, wpłynęło mniéj zł. 595,472 gr. 10. Przyczyny zmniejszenia się dochodów koszernych w ostatnim rapporcie przywiedzione, działały na ubytek obecnie wykazujący się. W rzeczy saméj odjęcie starozakonnym szkodliwych ogółowi sposobów zarobkowania, musiało zarazem zmniejszyć konsumpcję przedmiotów podatkowi koszernemu podlegających.

D. Opłaty od szynków w Warszawie. Dochód ten przez administrację konsumpcyjną od urzędu municypalnego przejęty, i na rzecz kassy miejskiéj pobierany, zamieszczony był do budżetów, z pięciu lat minionych, w takiéj tylko summie, jaką taż administracja do kassy miejskiéj, corocznie wnosić przyjęła obowiązek, to jest: w summie złp. 826,981 gr. 18. W rachunkach dołączonych przechodzi on w równych summach, przez perceptę i expens, a przewyżka jaka w miarę zwiększonéj konsumpcji

trunków wynikła, włączona jest do dochodów konsumpcyjnych. (*Dalszy ciąg nastąpi*).

Wiadomości Warszawskie.

— Medal na pamiątkę wzniesienia pomnika Kopernikowi ryty przez Oleszczyńskiego, już jest przysłany z Paryża do Warszawy.

— W tych dniach wyszła z drukarni Puławskiéj *Pochwała Woronicza*, przez xięcia Adama Czartoryskiego, miana na posiedzeniu Tow. przyjaciół nauk.

— Dekamerona Nro 17 wyszedł z druku; wyszedł także Nro 1 Ziemomysła.

ANGLIA. — *Dokończenie listu Hr.* Capodistrias *do xięcia Sasko-Koburgskiego* Leopolda, *pisanego* z Napoli *d.* 25 *marca* (6 *kwietnia*) 1830.

»Jakakolwiek skwapliwość może ożywiać posłów mocarstw w Stambule we względzie wykonania odebranych poleceń, jednakże powątpiewam, aby wyjście wojsk z Eubei i Attyki mogło tak prędko przyjść do skutku, jak akkredytowani przy rządzie Greckim rezydenci zdają się mniemać. Nawet choćby Porta i wydała już potrzebne firmany, jednakże trudno przypuszczać, że Omer pasza i komendant Aten bez oporu i odwłoki zajmą się ich wykonaniem. Jakkolwiek wypadnie, zawsze opuszczenie posiadanego teraz kraju przez wojska Greckie, zdaje mi się być przyszłém źródłem niepokojów kraju, jeżeli się nie wykona pod następującemi warunkami:

1) Ażeby opuszczanie krajów przez Greków w tymże samym czasie się odbywało, co i opuszczanie przez Turków.

2) Ażeby kommissarze wspomnieni w §. 9 protokułu z dnia 3 lutego, a mający być wyznaczeni do bliższego oznaczenia granic, otrzymali także upoważnienie, i co do przypilnowania opuszczenia wzajemnego krajów.

3) Ażeby rząd mógł pozyskać dostateczny fundusz na wsparcie licznych familji, któreby w Grecji szukały schronienia.

»Czyliż teraz W. X. Mość raczy na chwilę zwrócić swą uwagę na te trzy punkta? Jedynie tylko i wyłącznie przez dowodzenie czynami mogą Grecy być przekonani, że gdy z jednéj strony ustąpią kraju, który swoją krwią okupili, z drugiéj strony nabędą kraje, w których wypadki wojenne mniej im sprzyjały. Tymczasem żądają sprzymierzone mocarstwa śpiesznego ściągnięcia siły morskiej i lądowéj z krajów wschodnich wojskami obsadzonych. Możeż to przyjść do skutku bez nieporządku, gdy na miejscu nie masz władzy, któraby miała prawo żądać uszanowania? Poczytuję za zbyteczne wykazywać, że tylko obecność kommissarzów demarkacyjnych i moralna podpora, jaką im obiecują floty mocarstw sprzymierzonych, byłyby w stanie odwrócić wypadki, które się nie dadzą uniknąć wtedy, gdy ta czynność zostanie powierzona rządowi Greckiemu i jego Ajentom.

»Nareszcie poopuszczają bez wątpienia ojczyznę nieszczęśliwi mieszkańcy zachodniéj Grecji, którym rząd od czasu oblężenia Lepanto, Missolongi i Vonitza niejakiej pomocy udzielał, aby role swoje poprawiać i ze żniw tegorocznych użytek mieć mogli. Możeż rząd dać im miejsce schronienia, jeżeli nie posiada środków wspomożenia ich na nowo? Czyliż oni będą mogli znaleść zapomogę u swych braci w wschodniéj Grecji i w Peloponezie, którzy sami zaledwie zaczęli wydobywać się z nędzy, jaka ich przywaliła? Nie należy do mnie rozsądzać, czy linja Aspropotamu zabezpieczy stosunki pokoju i dobrego sąsiedztwa, jakie pomiędzy Turcją i Grecją, życzymy sobie utrzymać.— Nigdy jednak nie przestanę powtarzać, iż pozostałe pod jarzmem Ottomańskiém ośm prowincji, mianowicie: Akarnanja, Vonitza, Valtos, Vlochos, Agrapha, Kravasi, Karpenissa i Patradzik zawierają ludność chrześcjańską 80,000 do 100,000 dusz, która sama właśnie dwie trzecie części armji Greckiéj dostarcza, składającéj się podług jéj ostatniej organizacji z 10 batalionów, mających po 100 ludzi. Jest prócz tego wiadomo, iż te wyłącznie przez Greków zamieszkałe prowincje, nigdy Porcie nie były zupełnie podległe; i że ich żołnierze i dowódcy przyczynili się najwięcéj przez swoję waleczność do tego, że od roku 1821 walka z Turkami mogła być korzystnie prowadzoną. Cóż oni więc poczną, skoro otrzymają uwiadomienie, że ich ojczyzna ma znowu pójść pod panowanie Tureckie? Jeżeli pozostaną w szeregach Greckiej armji, obrona nowéj granicy nie może im być powierzona. Jeżeli zaś przejdą pod panowanie Turków, aby się poświęcić dawnemu rzemiosłu, jako Armatoli; czyliż będą wtedy, jeżeliby jak zwyczajnie do nieprzyjacielskich kroków z Muzułmanami przyszło, wzgląd mieli na tę granicę? Nie zdaje mi się, osobliwie gdy podług zapewnień wiaro-godnych ludzi, Aspropotamos i Sperchius mają być na wielu miejscach płytkie, łatwe do przejścia strumyki, gdy kraj ten po za pomienionemi rzekami jest tylko wielką pustynią bez miast i włości, krótko mówiąc, gdy cała protokółem z 3 lutego oznaczona linia graniczna, zaledwie temu krajowi owe środki naturalnéj obrony dostarcza, które tak są potrzebne dla niego, jeżeli dzieło pokoju, tak wielu ofiarami przez sprzymierzonych do skutku przywiedzione, ma być w trwałości utrzymane. Nie chcę być obszerniejszym w przedmiocie, który bez wątpienia nie może być dla W. X. Mości przyjemnym, i dodam tylko, że jeżeli wyroki sprzymierzonych dworów względem granic nowéj Grecji nie są już do odwołania, natenczas W. X. Mość nieprzezwyciężone trudności, któreby się przy ich wykonaniu okazać mogły, na miejscu tylko będziesz mógł pokonać, i że tylko W. X. Mość wynikające ztąd dla tego kraju nieszczęśliwe skutki będziesz w stanie odwrócić. Proszę zatém jak najusilniéj, abyś W. X. Mość przyjazd swój do Grecji jak najrychléj przyśpieszył. Nikt, Mości xiążę, nie byłby w stanie zająć w tak krytycznej naszéj chwili miejsca W. X. Mości, nie podając zarazem Grekom, sprzymierzonym mocarstwom, a nawet i Porcie pochopu ubolewania nad nieobecnością Waszéj Xiążęcéj Mości. Ażeby ulżyć nędzę, i zapobiedz zaburzeniom, które muszą być pierwszym wypadkiem nowéj linji granicznéj, powinienby rząd Grecki znajdować się w stanie niesienia pomocy i wpojenia nadziei. Tymczasem zaś żaden rząd zbliżający się do końca swego zawodu, nie jest w stanie wypełnić należycie tego obowiązku, a tém mniéj jeszcze zdolny jest podobny rząd wzbudzić w Turkach potrzebne zaufanie, albo posiadać dostateczny kredyt sprzymierzonych mocarstw, aby takowe przekonać, iż te zawikłania, które muszą z dopełnienia poczynionych urządzeń wypłynąć, za skutki właściwości tychże urządzeń powinny być uważane. Zatrudnienia, któreby W. X. Mość dłużéj jeszcze

od przyjazdu do Grecji wstrzymać mogły, okażą się jako podrzędne, skoro W. X. Mość zważyć raczysz na te, które miałem zaszczyt przedstawić. Co się mnie samego tyczy, chociaż pracą i kłopotami przywalony, będę się jednak starał wszelkiéj dołożyć pilności i sił nie szczędzić, abym usprawiedliwił zaufanie Greków ku mnie, i odpowiedział ufności, którą W. X. Mość raczyłeś we mnie położyć. Będę się miał za szczęśliwego, jeżeli dopóty potrafię wypełniać ten podwójny obowiązek, dopóki mi moje zdrowie dozwoli, i dopóki W. X. Mość drobne moje zasługi przyjmować raczysz. — J. A. *Capodistrias.*«

FRANCJA. — *Z Paryża d.* 9 *czerwca* — — *Gazette* zarzuca jenerałowi Sebestjani, że dla utworzenia w duchu swego stronnictwa wyborców, rozprzedał pozornie tylko, znaczne włości swoje na liczne drobne majętności. — Niektóre dzienniki donoszą o spisku, którego celem miało być wykradzenie młodego xięcia Bordo. — Wiadomość ta jest fałszywa. — Słychać znowu, że życzeniem jest króla aby pan Villele wrócił do ministerjum, i że na nowo rospoczęto z nim w téj mierze układy. — W tych dniach odebrał sobie życie jeden z kontrolerów mennicy. Temu wypadkowi towarzyszy następująca okoliczność: przed kilku laty żona tego kontrolera została tknięta paraliżem i zaniemówiła; wszelkie środki lekarskie były bezskuteczne, aż teraz niespodziewane samobójstwo męża, tak silne uczyniło na niéj wzruszenie: że odzyskała i władzę we wszystkich członkach i mowę.

WIADOMOSCI NAUKOWE.

Ostrzeżenie naukowe.

(Dalsze dowody złéj Polszczyzny w recenzji słownika Hebrajsko-Polskiego, patrz Nro 160 G. P.)

18. Niepotrzebna dodatnia.

Wyrażenie w *całéj biblji*, jest 20 razy powtórzone np. niema przykładu w *całéj biblji.* Przymiotnik: cały, jest niepotrzebny.

19. Złe użycie słowa *istnieć* za być lub mieć.

Str. 107.) Piérwiastek istnieje; 108) Wyraz taki nigdy nie istniał; 76) Wcale nie istnieje taka forma; 31) Istnienie aniołów etc.

20. Błędne jednoznaczniki.

Str. 29.) Przytoczenie czyli porównanie; 59) Uchybienie czyli opuszczenie; 74) Nierozwaga czyli niepamięć; 10) Okresy czyli zasady; 52) Próżna czczość czyli dziwactwo i t. d. Alboż to nierozwaga i niepamięć, porównanie i przytoczenie, jedno znaczą? Miłośnik literatury te wyrazy za jednoznaczniki uważa; bo w tém znaczeniu używa spójnika czyli, np. str. 112, przestanek czyli koma. Polskie wyrażenie *czyli raczéj* prostuje niejako piérwsze wyobrażenia i łagodzi wprzód położone wyrazy, np. głupstwo czyli raczéj niebaczność. Wyrażenia miłośnika literatury tak się tłómaczyć nie mogą, co okazuje przykład na str. 112 wskazany.

21. Błędne stopniowanie wyobrażeń.

Str. 66.) Wyraz przybrał postać *smutną*, bo *dziwaczną*. Dziwactwo śmiechu nie smutku bywa przyczyną; 27) *Dziwaczna*, błędna i *niepojęta* nauka. Pojął ją miłośnik literatury i przez dodane przymiotniki ocenił. Podobnie się recenzent wyraża na str. 107, 64 i t. d.

22. Wyrażenia ciemne.

Str. 52.) *Lekkość* i ciemność skrócenia; 56) Antyreligijne skinienie; 67) Znawca wpada w zadumienie *daremnie*; 109) *Uwaga* zasadna i *niezłomna*, i t. d.

23. Wyobrażenia błędne.

Str. 1.) *Częstokroć to co jest czynne, powinnoby być jeszcze bierne.* Recenzent człowieka potrzebującego nauki nazywa biernym, a już ją mającego czynnym. Z takiego stanowiska rzecz uważając, miłośnika literatury czynnym nazwać nie można. W saméj zaś istocie każdy człowiek do śmierci się uczy, a zatém jest bierny. — 1.) *Śmiałość dla umysłów ograniczonych jest piątym żywiołem.* Wszak woda, powietrze, ogień i ziemia przestały być żywiołami. — 1.) Co nam się zdaje *nieużytecznem*, ma częstokroć, acz *pośrednio najwalniejszy* wpływ na sam *użytek*. Pośrednio i najwalniejszy, jak to być może? — 2.) *Przyjaciel ludzi...* patrzy na niedołężnego malarza, skrzypka i wiérszopisa z obojętnością dopóty, dopóki w tem nie spostrzega *szkodliwego wpływu* na *rzeczywistość i użytek powszechny.* A przecież kto źle gra, maluje lub wiérsze pisze, zawsze grzeszy przeciwko rzeczywistości! — 1.) Rozporządzenia Najwyższego *mimowolnie zniewalające.* Wyrażenie bezbożne. — Do czego te *mimowolnie* należy? Jeżeli do Boga, powstanie deistowski błąd; jeżeli do ludzi, odbierze się im wolna wola.

24. Najgorsza Pisownia.

a.) Miłośnik literatury wszędzie wyraz *imie* pisze przez *ę* nosowe jako to: na str. 28, 29, 30, 43, 86, 87 i t. d. a przeciwnie *dziecię* przez *e* nie nosowe. — *b.)* Spójnik przyrostkowy *by*, rozdziela: *np.* wierzył by, śmiał by i t. d. — *c.)* Przyimki: z, w, zostawia na końcu wiérsza. — *d)* Znamiona pisarskie opuszcza lub je źle kładzie. — *e)* Głoski przekręca lub niepotrzebnie dodaje, np. *Jakiem* poprawił i t. d. — W dziele mającém wiele zalet mniejsze pomyłki przebaczają się; ale w recenzji miłośnika literatury bezkarnie ujść nie powinny; bo on za nie surowo professora Chiariniego karcił; tak *np.* na str. 20 naigrawa się z omyłki drukarskiéj: »*Jakżeby to wyglądało gdyby kto wyraz mur zamienił w mud*; na str. 35: « mylny porządek liter jest błędem, np. w Polskim języku dóbr za drób i t. d. — W małéj xiążeczce recenzenta liczba tego rodzaju omyłek mogłaby urość do kilkuset, np. str. 44: autot; str. 20: zroruminawszy i t. d. Ja pomijam omyłki drukarskie; i same tylko błędy recenzenta uważam.

Zarzuciłby jeszcze można miłośnikowi literatury: *a)* nadanie fałszywego znaczenia wyrazom; np. str. 41. *Metonymia to jest figura retoryczna.* Metonymia należy do przenośni (tropu) a nie jest postacią (figura). Str. 17, wyraz *kilka* nie może się ściągać do dwu, chyba recenzent przebiegle powie, że kilka być nie może, gdzie niema jednego i dwóch. *b)* Niedostatek dopełnień np. str. 1: zapał udzielania innym. *c)* Zły szyk np. str. 47: w znajdującym się na końcu dzieła spisie. *d)* Tworzenie nowych wyrazów, np. sypialność. *e)* Niemieckie składanie wyrazów, np. błędno-dziwaczny, uroczysto-luby. *f)* Przykre brzmienie, np. w wstępie, z sparzenia się, z spółgłoski i t. d. *(Dalszy ciąg późniéj.)*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.

DODATEK do Nru 166 GAZETY POLSKIEJ z 1830 r.

— *Kommissja wdztwa Krakowskiego.* — Podaje do publicznéj wiadomości, że dzierżawa propinacji z dniem ostatnim października r. b. w dobrach górniczych rządowych Dąbrowa, i na kopalni Reden expirująca, w obwodzie Olkuskim położona, jest do nowego wydzierżawienia przez licytację na czas od 1 listopada 1830 r. do 1 czerwca 1831 r. a w miarę chęci konkurentów i na cały następny rok 1831 (32). Dotychczasowa roczna summa dzierżawna wynosiła zł. 9675, lecz Kommissja wdzka załatwiając traktowanie o tę dzierżawę, zniżyła ją o $\frac{1}{4}$ część i na czas od 1 listopada r. b. do 1 czerwca 1831 r. poczynać będzie licytacją od summy zł. 4232 gr. 25, na rok cały od 1 czerwca 1831 r. do 1 czerwca 1832 r. od summy zł. 7256 gr. 8; licytacja odbywać się będzie w biórze kommissji wdztwa Krakowskiego od godziny 10 przed południem dnia 12 lipca r. b., zatém mający chęć wzięcia téj dzierżawy raczą się zgłosić w terminie i miejscu wyżéj oznaczoném, zaopatrzywszy się w dowody okazujące kwalifikację, oraz w wadium $\frac{1}{4}$ część summy zł. 7256 gr. 8 wyrównywające. — Kielce d. 28 maja 1830 roku. — Za radcę stanu prezesa, *Paprocki.* — Za sekr. jlnego, *Hulanicki.*

— *Kommissja wdztwa Mazowieckiego.* — Na mocy reskryptu Kommissji rządowéj przychodów i skarbu z d. 20 stycznia r. b. Nr 2299 (429) gruntującego się na dekrecie N. Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 roku zapadłym, Kommissja wdzka podaje do wiadomości publicznéj; iż dobra rządowe Podgorzyce w ekonomji Brysk, obwodzie Łęczyckim położone, są do nabycia z wolnéj ręki, a razem wzywa chęć kupna mających, aby deklaracje swoje, albo do Kommissji rządowéj przychodów i skarbu, albo do bióra kommissji wdzkiéj podali.

Warunki kupna i sprzedaży dóbr tych ogłoszonemi już zostały w pismach publicznych, mianowicie w dzienniku Powszechnym krajowym Nr. 70, 71 i 73, w Gazecie Polskiéj Nr 112, 113 i 114, w Gazecie Warszawskiéj Nr 74, oraz w Gazecie Korespondenta i Dzienniku wdzkim. — Warszawa d. 25 maja 1830 roku. — Radca stanu prezes, *Rembieliński.* — Za Sekr. jln. *Komirowski.*

— *Kommissja województwa Augustowskiego.* — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu z d. 13 stycznia r. b. Nr. $\frac{677}{94}$ i 14 kwietnia roku b. Nr. 23,037 gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 (31) sierpuia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości, iż w d. 17 sierpnia r. b. począwszy od godziny 10 zrana, odbywać się będzie w biórze kom. województwa Augustowskiego w sali sessjonalnéj publiczna licytacja na sprzedaż gruntów rządowych w obrębie wsi prywatnéj Andrykajnie w ekonomji Wyłkowyszki obwodzie Kalwaryjskim wojewódz. Augustowskiém położonych, zawierających ogólnych przestrzeni włók 3, mor. 6, pręt. 135 miary nowo-polskiéj.

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 2607 gr. 10 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy obowiązany będzie plus-licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 130 gr. 11 kanonu rocznego, z wolnością wszakże spłacenia takowego monetą brzęczącą.

Niemniéj oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych opłacać się także będzie nowo ustanowiony podatek ofiary wiłości złp. 50 gr. 22.

Każdy przystępujący do licytacji powinien złożyć vadium złp. 260 gr. 22 w monecie srebrnéj kurs w kraju mającéj lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość, to jest złp 260 gr. 22.

Za pomiar gruntów, obowiązany będzie nowo-nabywca zapłacić skarbowi złp. 38 gr. 17.

O wszystkich innych warunkach licytacyjnych prócz powyższych, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji Wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą na drzwiach przy wejściu do sekcji ekonomicznéj, wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu, o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się — Suwałki d. 15 maja 1830. — Za prezesa *Nieniewski* — Sekretarz jeneralny *Tomicki.*

— *Kommissja województwa Augustowskiego.* — Ponieważ ogłoszona na dzień 18 maja r. b. licytacja sprzedaży dóbr rządowych seperatnych ekonomją Łankieliszki składających, w obwodzie Kalwaryjskim województwie Augustowskiém położonych, bezskutecznie spełzła, Kommissja wojewódzka w wykonaniu reskryptu kommissji rządowéj z d. 20 stycznia r. b. Nr $\frac{2299}{429}$ zasadzającego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana, z d. 19 (31) sierpnia 1828 r. w Odessie zapadłym, podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra te na sprzedaż z wolnéj ręki niniejszym wystawione zostaną. Każdy więc chęć kupna mający może w téj mierze bądź wprost do kommissji rządowéj przychodów i skarbu, bądź do kommissji wojewódzkiéj stosowną podać deklaracją, a to w przeciągu trzech miesięcznym od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia, czyli do dnia 24 sierpnia r. b. pod prekluzją. Dla wiadomości pretendentów kommissja wojewódzka nadmienia:

1. Iż dobra te składają się z wsiów czynszowych i zarobnych, a mianowicie:

a) Z kolonji Ancławka. *b)* Z wsiów Łankieliszki. *c)* Miświecie. *d)* Moliniszki. *e)* Obelupie. *f)* Podworzyszki. *g)* Pogierniewo. *h)* Pawembry. *i)* Skierpiewo. *k)* Z folwarku Łankieliszki. Łącznie z gruntami Sławka, z propinacją, niemniéj młynem deptakiem, do dóbr tych należącymi, których przestrzeń ogólna prócz probostwa wynosi włók 197, morg. 14, pręt. 79 miary nowopolskiéj.

2.) Pretium ustanowione wynosi z dóbr złp. 141,777 gr. 13 w srebrze lub w listach zastawnych koloru białego.

3.) Oprócz powyższego vadium obowiązany będzie nowo-nabywca corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach kanonu rocznego złp. 6393, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą.

4.) Nadto przejmie tenże pożyczkę od towarz. kredytowego ziemskiego w summie złp. 162,200 zaciągnioną, od któréj przez następne 24 lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa, prawem sejmowém z d. 13 czerwca 1825 r. ustanowioną opłatę.

5.) Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych opłacać się będzie także nowoustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 2596 gr. 16.

6) Przystępujący do kupna tych dóbr, winien będzie złożyć vadium w summie złp. 38,548 gr. 2 w srebrze lub listach zastawnych.

O innych warunkach każdy chęć kupna mający poweźmie bliższą wiadomość z obwieszczeń w Dzienniku Powszechnym rządowym pod dniem 5, 6 i 7 marca r. b. Nro 63, 64 i 65; w Gaz. Warszawskiéj pod dniem 27 marca r. b. Nro 83. — W Gazecie Polskiéj pod dniem 14, 16 i 17 marca r. b. Nro 70, 72 i 73. — W Gazecie Korrespondenta Warszawskiego pod dniem r. b. Nro i w Dzienniku Urzędowym województwa tutejszego pod dniem podanych do publicznéj wiadomości, jako też w biórze kommisji wojewódzkiéj, mianowicie sekcji dóbr.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie dóbr na gruncie przekonać się i w tej mierze do właściwego urzędu ekonomicznego zgłosić się. — W Suwałkach dnia 24 maja 1830 roku. — W zastępstwie prezesa *Nieniewski*. — Sekretarz jeneralny *Tomicki*.

— *Kommissja wdztwa Augustowskiego*. — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu daty 24 marca r. b. Nro $\frac{18,403}{3,992}$ z r. 1830, gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod d. 19 sierpnia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 25 sierpnia r. b. począwszy od godziny 10 zrana do godziny 3 z południa, odbywać się będzie w biórze kommissji województwa Augustowskiego w sali sessjonalnéj publiczna licytacja na sprzedaż ekonomji rządowéj Sohołupiany, w obwodzie Marjampolskiém położonéj, składającéj się z wsiów Łandzajmie, Propolany, Stanajcie, Slibiny, Szuklele, z folwarku Sokołupiany, Stugiele, z gruntów karczemnych tamże, z gruntów wsi Propolany, Slibiny, i propinacji.

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 153,087 gr. 21 w srebrze lub listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości; jeżeli nabywający dobra zastrzeże sobie tradycją onych od dnia 1 czerwca r. b. 1830, w którym to przypadku kontrakt dotychczasowemu dzierżawcy służący przez rok 1830-31 dotrzymać będzie obowiązany, albo od summy złp. 156,396 gr. 6, jeżeli kupujący dobra zechce mieć oddaną sobie possessją onych z dniem 1 czerwca 1831 roku.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus-licytant corocznie opłacać skarbowi w dwóch ratach złp. 7055 gr. 15 kanonu, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą. Nadto przejmie pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie złp. 139,600 zaciągnioną, od któréj przez następne lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa opłatę prawem sejmowém z d. 13 czerwca 1825 ustanowioną. Oprócz podatków i ciężarów do dóbr tych przywiązanych, opłacać będzie także nowoustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 2235 gr. 18. Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium złp. 19,695 w srebrze lub listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie złożyć zaraz drugą podobną ilość złp. 19,695. O innych warunkach licytacyjnych każdy chęć kupna mający poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach wchodnich do sekcji ekonomicznéj wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się. — Suwałki dnia 22 maja 1830 r. — Za prezesa, *Nieniewski*. Sekretarz jeneralny, *Tomicki*.

— *Kommissja województwa Augustowskiego*. — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu z d. 31 marca r. b. Nro $\frac{81,863}{17,394}$ z roku 1828 i Nro $\frac{67,204}{13,352}$ z r. 1829 gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod d. 19 (31) sierpnia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości, iż od daty dzisiejszéj za miesięcy trzy, to jest: dnia 16 sierpnia r. b. począwszy od godziny 10 zrana, odbywać się będzie w biórze kommissji wdztwa Augustowskiego w sali sessjonalnéj publiczna licytacja na sprzedaż folwarku rządowego Rostkowszczyzna w ekonomji Królowe-Krzesło, obwodzie Kalwaryjskim województwie Augustowskiém położonego, składającego się z folwarku i wsi zarobnéj Rostkowszczyzna, oraz propinacji tamże położonéj, których przestrzeń ogólna wynosi włók 11, morgów 20, prętów 22, miary nowopolskiéj; licytacja zaczynać się będzie od summy zł. pol. 18,075 gr. 14 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego, nominalnéj wartości. Oprócz postąpionéj na licytacji summy obowiązany będzie plus-licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 878 gr. 2, kanonu rocznego, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą; nadto przejmie pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie złp. 6000 zaciągnioną, od któréj przez następne 24 lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém dnia 13 czerwca 1825 roku ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do dóbr tych przywiązanych, opłacać się także będzie nowo-ustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 119 gr. 10.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium złp. 1996 gr. 3 w monecie srebrnéj kurs w kraju mającéj lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość złp. 1996 gr. 3. — Za pomiar gruntów obowiązany będzie nowo-nabywca zapłacić skarbowi złp. 140 gr. 10, a zato odbierze mappę tych dóbr z regestrem pomiarowym.

O wszystkich innych warunkach licytacyjnych prócz powyższych każdy chęć kupna mający poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach przy wejściu do sekcji ekonomicznéj, wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się. — Suwałki dnia 15 maja 1830 r. — Za prezesa *Nieniewski*. — Sekretarz jeneralny *Tomicki*.